

(המשך מעמוד 19)

היחידה המרכזית. שהיתה גולת הכותרת של המיטרה, מתפוררת. השר עצמו אר מר: צריך להעלות אותה על הפסים". מטאטא חדש מטאטא טוב. כעת מצפים במיטרה שהשר ברילב יצליח איך שהוא לאחות את הקרעים, להחזיר עטרה ליושנה. ברילב יודע שהוא נכנס לקן של צרעות. מתלוננים נגדו, שאת כל סיורו הוא עורך בחברת המפכ"ל. אריה איבצן. קצינים בכי רים אומרים, שכאשר הוא בא עם המפכ"ל, קשה להם. לזוטרים, לפתוח את הלב. הוא הבטיח לנו שזוהי רק ההתחלה: "אני עוד אערוך ביקורי-פתע ביחידות, אני עוד אפגש עם הזוטרים. אני מתחיל מלמעלה ועוד אניע גם למטה".

את הראיון הזה קיימתי במשותף עם רב פקד (מיל') ישראל גפן. כתבנו הפלילי, שיש לו ניסיון וידע עשיר בכל הנוגע למיטרת-ישראל. אחרי הכל, שירת בשורותיה שנים אחדות. כראש לישכת-סיוור במחוז תל-אביב.

גפן - גם הוא קצין-צנחנים (מיל), שגויס למיטרה בדרגת מפקח - סיפר לברילב ממש לקראת סוף הראיון, כי גם הוא היה בעבר מ"כוחותיו". ברילב לא התעצל, שאל אותו מדוע עזב וזימן אותו לשיחה אישית: "אולי אצליח להחזירך לשורות המיטרה". גפן הוא לא הפרוויקט היחיד שהציב לעצמו ברילב בנושא זה. הוא מתכוון לגייס למיטרה קציני-צה"ל במיל' אחרים. הוא מתכוון לשכנע את אותם המשרתים ב-מיטרה ורוצים לעזוב להישאר. כשעזבו את לישכתו, אנני המפכ"ל.

את העניין שלשמו הובא לבית-המישפט, מבררים שמה הוציאו את הודאתו במירמה, בלחץ או באי-מס. זו תופעה אחת. תופעה שניה היא, שלפני מים אנשים חפים מכל פשע, שהם בגדר חשודים, במקום לשתף פעולה עם השוטרים ולקחת בחשבון שגם הוא בן-אדם, נוקטים בעמדת פרובוקציה. למשל - השוטרים מבקש מהם תעודת-זהות, והאדם התחף מפשע אומר, "לא נותן לך תעודת-זהות".

השוטר אומר: "אם כך, היכנס לניידת". האורח משיב: "לא נכנס". השוטרים שם עליו יד, אז הוא מוציא לו את היד. ואז השוטרים אין ברירה אלא להשתמש בכוח נגד אדם שהוא בעצם טלית שכולה תכלת. אלה הם מיקרים שבהם המיטרה מואשמת שלא בצדק. וזה לא המיקרה היחיד. אתן לך דוגמה מנסיגה: האיש: חברה-כנסת תופיק טובי בא אליו מנעונות, שמישמרה-הגבול השתמש בכוח בטייבה. מה התברר? כהנא, "הרב" מאיר כהנא, אמר שיבוא לטייבה. בטייבה אמרו: "לא יהיה כדבר הזה". אני מרים טלפון לראש מועצת טייבה ואומר לו: כהנא לא ייכנס לטייבה, אני מבקש ממך להרגיע את הרוחות. הוא עונה לי: "חא-ארר". מגיע היום בו אמור כהנא לבוא לטייבה. בטייבה מכריזים על שביתה כללית. ג'מעה חוסמים את הכניש, ח"כ תופיק טובי עורך אסיפה כלת-יחוקית. ב-4 אחרי-הצהריים מפצים שמועה, שכהנא נכנס לכפר, והשאבאב זורקים אבנים. על מי? על מישמרה-הגבול, שבא למנוע את כניסתו של כהנא לכפר!

אז יש מיקרים של האשמות בלתי-מוצדקות ויש מיקרים שהשוטרים משתמשים בכוח כאשר החוק אינו מאפשר זאת, ואז המיקרים מטופלים, השוטרים מועמדים לריון ומקבלים גיורידיון של

תי לך, שלא המיטרה קובעת את חומרת המיקר, רה, אלא היועץ המישפטי לממשלה.

● קציני בכיר במיטרה התבטאו, כי תפקיד המיטרה גם להעניש וגם להנך את השוטרים המובאים לריון. אינך סבור כי אין זה הוגן שהמיטרה בודקת, מענישה ובודיעבד מחובבת? לדעתך, אין פה שום פסול. אני לא מכיר מיסגרת שער רמה מסוימת לא חוקרת בעצמה

„מינינו את נציג זכריה בנאי, נדי שיחזיר את היחידה המרכזית לכפיים. אל תשכחי שבמיטרה, שלא כמו בצבא, אין שניים שלושה מועמדים לתפקיד”

ולא מענישה בעצמה. בצה"ל ואפילו בכנסת. הרי הכנסת בדקה את הפריצה של המשוגע ההוא ולא העבירה את העניין למיטרה.

את צודקת כשאת אומרת שיש גם אלמנט מחנך בענישה, ולכן אני מתכוון לדבר עם הקצי ונה הבכירה על שאלת השימוש בכוח, ולתבוע מהם לנהוג בדיוק על-פי הספר. אחרי הכל, אנחנו לא מיטרת מיקי-מאוס, אבל מצד שני, אנחנו גם לא מיטרת שריפים הממערב הפרוע.

● נעבור, ברשותך, לנושא אחר. לפני כמה שנים היה גיוס גדול של קציני-צנחנים לשורות המיטרה, הרי תה תיקווה שקצינים אלה יכניסו רוח חדשה במיטרה. חלק הארי של ה קצינים לא השתלב ופרש. אתה מתכוון לעשות שוב לגיוס קצינים במיל' למישי טרה?

אני לא יודע על זה שחלק הארי של קבוצת קציני-צנחנים פרש. בסיוורים שלי אני נתקל בעשרות קציני-צנחן לשעבר. מתוך עשרה ניצי בים, שלושה באו למיטרה כאלופי-מישנה. ● בשנים 1975-6 היה גיוס גדול למדי של קצינים שהשתחררו מצה"ל. הם לא היו ברמה הבכירה, אלא בדרגת מפקח ופקד. חלקם הגדול פרש. נראה שבמיטרה עברו לסדר היום, למרות שהשקיעו באנשים. מודע אין המישי טרה מחזיקה בצפורניה אנשים שהושי קע בהם, כמו שנוהג, למשל הצבא? אני לא יודע את שיעור הגיוס והעזיבה של קצינים לשעבר בצה"ל. אבל את צריכה להביא בחשבון, כי אנשי-צבא רגילים לקידום פז"מי. במיטרה זה הולך יותר לאט. בצה"ל אתה יכול לצאת לפנסיה בגיל 40. במיטרה אתה יכול לצאת לפנסיה בגיל 55, וסיכויי הקידום יותר קטנים מאשר בצה"ל. יכול להיות שזה היה המניע לפרישה. צבא אתה יכול בעשר שנים להגיע מדרגת טוראי לסא"ל. במיטרה זה יכול לקחת 25 שנים. יתכן שלחבר'ה לא היתה סבלנות להכות כל-כך הרבה שנים. ● וההסדר הוא כולו של המיטרה. כוודאי, השירות במיטרה הוא שירות קשה

„חורגמן אינו הניצב היחיד, החושב ששם ישראל יפסיד מזה שלא יהיה מפכ"ל”

מאוד. ברור שבצה"ל, ביחירות-השדה, השירות קשה גם הוא, אבל נוספים לו ההילה והמעמד. המיטרה נהנית מכך הרבה פחות. אני יודע שאחוז המשרתים במיטרה שהיו מוכנים להח ליף מיקצוע הוא גבוה. זוהי בעיה כללית של המיטרה, על אחת כמה וכמה שזוהי בעיה למי שבא מצה"ל, עם ניסיון טוב יותר במיסגרת של שירות.

● מה אתה מתכוון לעשות בעניין הזה? אני מתכוון ללכת אל כל הג'נטלמנים שה-

שרה-המיטרה והמפכ"ל. אני לא מפכ"ל ואני לא מרביץ רפורטים!

ענישה. בשביל זה יש בתי-דין לענישה במישי טרה.

● עורך דין יצחק יהב, שהיה ער ראה למיקרה אלימות במכוון תל-אביב, אומר כי העונשים הניתנים לשוטרים בבית-הדין למישמעת מצחי קים ומשעשעים.

עורר-הריו הנכבד שיצחק וישתעשע. כשיש תלונה, היא נחקרת. התיק הולך ליועץ המישפטי לממשלה. הוא קובע אם התיק, יילך לבית-דין פלילי, מישמעת או לשופט יחיד - הכל לפי חומרת העניין.

מיקרה שהועבר לבית-דין של המיטרה לא יכול להיות חמור. בתי-דין הם סוברניים, מה לעשות. לפעמים יש הרגשה שמקילים, לפעמים שמחמירים. בית-הדין פועל לפי החוק והסמכות שניתנת לו.

● מה זה מיקרה חמור - האם שוטר צריך לגרום למוות כדי שהמיקרה יהי שב חמור?

היועץ המישפטי לממשלה קובע, לא אני ולא המפכ"ל. היועץ המישפטי בכבודו ובעצמו. ● אינך סבור כי עדיף שגוף אזרחי יבדוק וישפוט את השוטרים? כל גוף, כולל עיתון העולם הזה, חוקר את עצמו ושופט את עצמו, ער רמה מסוימת. מה זה שימוש בכוח? אם שוטר מוריד סטירת-לחי שלא בצדק זה מצב אחר, ואם לקחו חשוד הצידה ומרביצים לו והוא לא אשם - זה סיפור אחר. יש מידות שונות של חומרה. יש דן יחיד, יש בתי-דין מישמעת ויש בית-מישפט פלילי. אמר-

אריה איבצן. לפני כן הוא חיכה בשקט בחוץ, על הספסל, עד שנסיים את הראיון.

● אדוני שרה-המיטרה, השבוע הועמדו למישפט שוטרים שהיו סרן בצנחנים. לאחרונה אנו עדים לאלימות של שוטרים כלפי אזרחים. מהו לדעתך הגורם לאלימות זו?

במיקרה של הסרן, אני לא יודע אם היתה אלימות. בשביל זה יש בתי-מישפט שקובעים ואומנם, כעת מתקיים המישפט, ואנו נראה אם אומנם היתה אלימות.

● אתה מסכים איתי, שקיימת אלי מות של שוטרים כלפי אזרחים. לפי החוק, מותר לשוטר להשתמש בכוח כדי לעצור, ואם יש צורך, גם לפתוח באש. כאשר יש תופעות של אלימות, צריך לברוק-אם השוטר פעל באלימות במיסגרת המוטל עליו על-פי החוק, או שלא נהג כפי שהחוק מחייב אותו.

אזרח רגיל יכול לעשות כל רבר שאינו עומד בסתירה עם החוק, שוטר יכול לעשות רק מה שהחוק מצווה או מתיר לו לעשות. מיניו כמעט שאין חשוד המוכא לבית-המישפט שהוא ועורר-דינו אינם מעלים טענה, שבגבית הודואה המיטרה השתמשה נגד החשוד בכוח, בפיתויים, במירמה. יה פק"ל אצל חשוד להתלונן על אלימות.

ואז מה קורה? במקום לנהל מישפט לגופו של עניין, מתנהל מישפט-זוטא. כלומר, אם מאשר מים מישוה בכך שנגב או אנס, אז לפני שמבררים

מיטרה והמדינה השקיעו בהם לא מעט, ולשכ נע אותם לתת יד, להפוך את המיטרה למקום עבודה נעים. צה"ל זה מקום עבודה נעים וטוב. עובדים קשה, נמצאים מחוץ לבית, אבל בסך הכל זה מקום-עבודה טוב. המיטרה לא. מכל מקום, לא בהיקף כזה. יש המרגישים במיטרה כרג במים, ויש רבים האומרים לעצמם: אילו היינו יכולים למצוא מקום-עבודה אחר, היינו עוזבים.

אני רוצה להעלות את מורל היחידה, אני רוצה לעשות יחסי-צבור למיטרה, לשנות את תרמי-תה ולשפר את היחסים האישיים.

● טעם רמת-ההשכלה של השוטרים היתה נמוכה ביותר. אחריכך חייבתם שוטרים המתגייסים למיטרה בשמור. נה שנות-לימודים, לבסוף העמדתם את החובה על 12 שנות-לימוד. מה יכולה כיום המיטרה להציע לצעיר שפיים תיכון כדי לפתור לו לשרת בשירותיה?

כומנו, את צודקת. המינימום היה שמונה שנות-לימוד. לכן יש שוטרים רבים שזו השכ לם. כיום אנו מחייבים 10 שנות-לימוד, אנחנו מציעים קאריירה מישטרית עד גיל 55. אם הוא מוכשר, יש לו מסלול-קידום ברור. קודם כל הוא עובר קורס של שבועיים, כדי ללמוד אלף-בית. אחר כך הוא עובר לעבוד כמה חודשים עם שוטר חונך. אחר כך הוא עובר מכינה, כמו בחיל-האוויר. במיסגרת המכינה מתברר גם לבחור וגם למיטרה אם יש התאמה ביניהם. אם יש - הוא עובר קורס בסיסי של סיוור ותנועה, בילוש ומעקב, ולפי הצלחתו והפוטנציאל שלו הוא מקודם ויכול להגיע עד לדרגת ניצב. יש ניצבים - אני לא יודע לגבי המפכ"ל - שהחלו את הקאריירה שלהם כשוטרי-מקף.

● בעניין שוטרי-המקוף: כמעט שלא רואים כיום שוטר ברחוב. אין בכלל שוטרי-מקוף. אתה זקוק לעוד רת שוטר, הוא אינו בנמצא.

שוטרי-מקוף נעלמים לאט-לאט בכל המדי נות. גם באנגליה, שבה הבוטי השכונתי היה שם דבר. הרבר נובע מהערר כוח-אדם, לכן תתחלף הוא סיוור. גם של ניידות, גם של שוטרים כמרים וגם של בלשם. דבר נוסף הוא קציני-השכונה, שזה דבר חדש שהמיטרה הנהיגה לפני זמן לא רב. הקציני הוא לרוב בדרגת רביסמל, הוא משופי שף ואחראי על השכונה שלו.

● איפה יושב קצין השכונה? בתחנת-המיטרה בשכונה. ואם אין תחנת מיטרה, אז בתחנת המישמר האזרחי או במת ג"ס. כיום יש לנו 60 קצינים כאלה.

● האם קצין השכונה יושב גם ב שכונות רווחה, או רק בשכונות מצר-קה?

קודם כל, התחלנו בערי-פיתוח ובשכונות מצוקה. אנחנו רוצים להרחיב את הנושא. הקציני מטייל בשכונה, בשכונה יודעים שהוא קיים, ועדי-השכונה עובד איתו בשיתוף-פעולה והוא הכתובת לענייני המיטרה. יש לנו, בנוסף, עורה של מתנדבים, אנשי המישמר האזרחי, הנתנים כל שבוע חמש-שש שעות. הם אומנו כשוטרים, הולכים כמדי שוטרים, ויש להם סמכות. הם מבצעים את פעולות הסיוור והשיטור בשכונה שלהם. כרגע יש לנו 1,000 כאלה.

● אינך חושב שיש לבטל את ה מישמר האזרחי, מאחר שלא הוכיח את עצמו כמרתיע נגד טרור? הוא עולה הווי-עתק, הוא מסורבל ומיותר לחלוטין. כמרתיע נגד הטרור התחושה היא שהמישמר האזרחי באמת לא הגשים את היעוד שלו והוא לא כל-כך נחוץ. אך הוא בהחלט נחוץ למיטרה. לכן אני לא חושב שצריך לבטל את המישמר האזרחי, אלא רק להתאימו למצב החדש. אחרי הכל, הוא הגוף המקיים קשר עם הקהילה. ההתנבות היא הדבר המקסימלי שהמיטרה יכולה לצפות מהצבור, אך אין ספק כי המישמר האזרחי צריך לעבור שינוי של מיבנה, כדי שיתאים למצב החדש. הנושא עומד להיבדק.

● בקרב השוטרים הזוטרים קיימת אי-שביעות-רצון ממילחמת-הניצבים. שמעתי מכמה מהם, שיש להם תחושה שהסקוד פורק עול.

ברור שהמפקדים הבכירים צריכים לשמש דוגמה ומערכת כולה. כל מיקרה שיש בו לכאורה חריגה נבדק ומוצאות מסקנות. במישפט חפץ עלו דברים נגד ניצב אברהם תורגמן. הרבר ייבדק על-ידי היועצים המישפטיים. אין פה איפה ואיפה.

● כמכה נושאים הקצינים הבכירים לא מישמשים דוגמה טובה לשוטרים הזוטרים. זה לא תמוה שקצינים כמו תור-גמן וחדר קודמו לתפקידים בכירים דווי קא בעיצומן של שרשיות שבהן היו מעורבים?